

TÜRKİYE'DE İNSAN HAKLARI ÜZERİNE ULUSLARARASI GÖRÜŞME
(HEARING) DUYURU'SU

12 Eylül 1980'de bilindiği gibi Türkiye'de bir askersel devirme oldu. Parlamento dağıtıldı, siyasi partiler kapatıldı. Sendikaların, meslek örgütlerinin ve derneklerin çalışmaları durduruldu. Yıgınsal soruşturma ve tutuklamalar yapıldı. Açıklamalara göre; 12 Eylül 1980'den bugüne kadar **178.565** kişi gözaltına alınarak soruşturmalardan geçirilmişlerdir.

Resmi makamlar bugün hapisanelerde 25.000'in üzerinde politik suçlardan dolayı tutuklu ve hükümlü bulunduğunu söylemektedirler. 5000'in üzerinde idam istemiyle açılmış davanın yargılaması sürmektedir. Yüzden fazla idam cezası infaz edilmek için Parlamentonun onayını beklemektedir. **25** idam cezası infaz edilmiştir. Uluslararası af örgütünün açıklamalarına göre soruşturmalar sırasında ikiyüze yakın kişi işkencede ölmüştür.

Askeri yönetim başta Anayasa olmak üzere devletin yapısını temelden düzenleyen birçok yeni yasa çıkarmıştır. Bu yasaların demokratik niteliği konusunda eleştiriler yaygındır. Öte yandan 7 Kasım 1982 tarihinde yeni Anayasa halk oyuna sunuldu. Bu referandum aynı zamanda darbeyi gerçekleştiren General Evren 'i de 7 yıl için Cumhurbaşkanı yapmıştır. Daha sonra kurulmasına izin verilen üç yeni partinin katıldığı genel seçimler oldu. Bu 6 Kasım 1983 Genel seçimlerini 25 Mart 1984 yerel yönetim seçimleri izledi.

Ne ki, böylece girilen bu yeni dönemde daha önce **açılmış** davalara yenilerinin eklenmeye başlandığına; soruşturmalardan ve soruşturmalar sırasında işkenceler ile hapisanelerdeki ağır koşulların sona ermediğine ve insan hakları

64505 kişi tutuklanmış,
41727 kişi mahkum edilmiştir.

ihlallerinin sürdüğüne dair şikayetlerin arttığı ve yaygınlaştığı görülmektedir.

Türkiye'deki 1256 aydının imzayıp Devlet Başkanına ve Millet Meclisi Başkanı'na verdikleri dilekçe ile sürmekte olan davalardaki avukatların İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığına verdikleri toplu dilekçe'de bu şikayetler açıkça dile getirilmişlerdir. Bunun yanısıra, gerek hükümet ve gerekse sıkıyönetim açıklamalarıyla doğrulanan, hapishane koşullarının ağırlığını protesto için yapılan açlık grevleri sonucu meydana gelen ölümler insan hakları ihlallerinin sürmekte olduğuna ilişkin şikayet ve iddialara ciddiye ve ağırlık kazandırmaktadır. Dilekçe haklarını kullanarak ülkelerinde demokrasiye ilişkin gözlem ve istemlerini dile getiren aydınlar hakkında açılan soruşturma ve yürütülen dava kamuoyu tarafından vicdanındaki bu rahatsızlığı derinleştirmiştir.

İşte bu olguları ve sonucu saptayan aşağıda imzası bulunan bizler Türkiye'de insan hakları konusunu ele alacak bir uluslararası görüşme toplantısı'nın(Hearing) düzenlenmesinin girişimcisi ve destekçisi olmayı kararlaştırmış bulunuyoruz.

Sayıları net vermek
zararlı
olacaktır.

+
yok'dur 152
yok.

144 - 6.